

Slovenski dom

Štev. 199.

V Ljubljani, v soboto, 30. avgusta 1941-XIX

Leto VI.

Izključna pooblaščenka za oglaševanje italijanskega in tujega
izvora: Unione Pubblicità Italiana S. A., Milano.Uredništvo in uprava: Kopitarjeva 6, Ljubljana.
Redazione, Amministrazione: Kopitarjeva 6, Lubiana.Concessionaria esclusiva per la pubblicità di provenienza italiana
ed estera: Unione Pubblicità Italiana S. A., Milano.

Sestanek med Ducejem in Hitlerjem na vzhodnem bojišču

Med 25. in 29. avgustom sta Hitler in Mussolini imela v Hitlerjevem glavnem stanu vrsto vojaških in političnih posvetov glede nadaljevanja vojne do zmage. Duce je pregledal italijanske oddelke na vzhodni fronti.

Rim, 30. avgusta. s. Duce in Hitler sta se sešla v Hitlerjevem glavnem stanu med 25. in 29. avgustom. V pogovorih 25., 26. in 27. avgusta v Hitlerjevem glavnem stanu na severnem in vzhodnem bojišču, so bila podrobno preučena vsa vprašanja vojaškega in političnega značaja, ki se nanašajo na razvoj vojne in na njeno trajanje. Posvetovanje o teh vprašanjih je bilo navdihnjeno po tesnem tovarištvu in po skupnosti usode, ki označuje odnose med obema silama Osi. Značaj razgovora je dajala neuklonljiva volja obeh narodov in njihovih voditeljev, da nadaljujejo vojno prav do zmage.

Novi evropski red, ki bo vzbrljal iz te zmage, bo moral v najvišji možni meri izločiti vzroke, ki so v preteklosti bili izvir za evropske vojne. Uničenje boljševiške nevarnosti na eni strani ter bogataškega izkoriščanja na drugi strani, bo dovoljevalo mirno, skladno in plodno sodelovanje v politiki, gospodarstvu in kulturi med vsemi narodi evropske celine.

Med tem obiskom sta se Duce in Hitler podala v važne kraje na vzhodnem bojišču. Pri tej priliki sta pregledala tudi eno izmed italijanskih divizij, ki so zaposlene v boju proti boljševikom.

Na južnem bojišču je Duceja in Hitlerja pozdravil maršal von Rundstedt. Obiskala sta tudi glavni stan maršala Goeringa in vrhovnega poveljnika nemške vojske maršala Brauchitscha.

V Ducejevem spremstvu je bil načelnik vrhovnega generalnega štaba Cavallero z generalom Marrasom in Gandinom ter s skupino častnikov iz vrhovnega poveljstva, dalje načelnik kabineta Anfuso kot zastopnik zunanega ministra grofa Ciana, ki je trenutno nerazpoložen ter berlinski poslanik Altieri.

Vrste vojaških in političnih pogovorov med Ducejem in Hitlerjem v Hitlerjevem glavnem stanu, so se z nemške strani udeleževali tudi načelnik vrhovnega poveljstva oboroženih sil maršal Keitel z generalom von Rintelenom, zunanji minister von Ribbentrop ter nemški poslanik v Rimu von Mackensen.

Ducejev vlak, 30. avgusta. s. Na meji sta Duceja in Hitlerjem imenu pozdravila opolnomočeni minister Schmidt in knez Albrecht Uraški iz nemškega zunanega ministrstva ter poslanik Altieri in italijanski vojaški odposlanec general Marras.

Ducejeva pot v Nemčiji ni bila naznanjena, toda častna straža, ki je bila razpostavljena ob progi po vseh nemških pokrajinah, koder je vozil italijanski posebni vlak, je vzbudila pozornost ljudstva, ki se je po vseh velikih in malih postajah zbiralo v ogromnih množicah ter se klanjalo Duceju z dvignjenimi rokami na stotine kilometrov daleč. Duce je odgovarjal skozi okno.

Hitler je Mussolinija sprejel na pol poti. Z njim so bili načelnik generalnega štaba maršal Keitel, zunanji minister Ribbentrop, načelnik tiskovnega urada Dietrich, vodja strankarske pisarne Bromann ter visoki nemški častniki in diplomati.

Mussolini je nosil vojno uniformo prvega maršala Imperija ter je po rimsko in prisrčno pozdravil Hitlerja, ki je nosil sivozeleno uniformo. Z vojaškim avtomobilom sta se nato odpravila naprej, kjer je uredil svoj glavni stan Hitler. Potem so se začeli razgovori Mussolinija s Hitlerjem med štirimi očmi in pa delno ob udeležbi najvišjih njihovih političnih in vojaških sodelavcev. Ti so se potem sešli še sami ter v podrobnejših preučili vsa vprašanja, ki zanimajo obe zavezniki državi v sedanjem trenutku in v bližnji bodočnosti.

Ni dovoljeno, pa tudi ne bi bilo mogoče ugotoviti kaj o vsebini pogovorov. Toda uradno poročilo zatrjuje, da je obsegu posvetov odgovarjala točno in daljnovidna ustvarjalna volja. Ni jih drugih državnikov na svetu, ki bi mogli med seboj govoriti s tako izbrano odkritostjo, z enakim zaupanjem. Ure in ure sta Duce in Hitler ostala sama, pretresla sta vse strani političnega in vojaškega položaja.

Hitler je spremljal Mussolinija obiskat tehnično organizacijo vrhovnega poveljstva nemške vojske. Vrhovni poveljnik maršal von Brauchitsch je pred ogromnimi zemljevidi Mussoliniju pojasnjeval položaj operacij na vzhodnem bojišču. Prišla so ravno poročila o novih zmagovalnih uspehih. Ob puščicah, ki so oznamovale sovjetske divizije, z enakim napetostjo in ujetnikov, kar priča o njihovem uničenju.

Večer prvega dne so prebili pod velikim šotorom. Duce in Hitler sta se pogovarjala z navzočimi častniki. Eni so pripovedovali o junških dejanjih, katerih so se udeležili, drugi so se spominjali bojev drugod. Zunaj je pa globoki molk, noči trgal samo težki korak straž ter ropot motorja kakkega oddaljenega zla. Duce in Hitler sta ob zori naslednjega dne začela z obiskom na severnem bojišču in z letali šla tudi v kraje, kamor je Hitler po uspehu svojih čet prišel prvi. Na povratku je Mussolini sam vodil mogočni Hitlerjev stroj. Isti dan sta z letalom pristala po raznih nemških poveljstvih in dobila podrobne podatke o dosedanjih skušnjah in uspehih o vojni, v kateri se bije pet milijonov mož. Nato sta obiskala vrhovno poveljstvo maršala Goeringa.

Ta se je Duceju, s katerim ga že dolga leta veže globoko prijateljstvo, prisrčno zahvalil za obisk in mu v besedi in sliki prikazal mogočne uspehe nemškega letalstva od začetka vojne. Mussolini je tudi sam videl sledove teh uspehov na uničenih sovjetskih letališčih. Goering je Duceju podaril album slik o obisku Bruna Mussolinija po atlantskih letalskih oporiščih.

S severnega bojišča se je potovanje nadaljevalo na južno bojišče. Povsod je prihajalo do istih dogodkov. Vojaki so se svobodno zbirali okoli obeh voditeljev, v svojih uniformah, ki so pričale

o boju in naporih. Hitler je dal znamenje, da bi rad govoril s nekom, na čigar prsih se je bliščal železni križ. Predstavil ga je Duceju. Oba državnika sta zdaj bila bolj kakor kdajkoli prej vojaka med vpjaki. Obdajali so ju sobojevniki. Stotine in tisoči fotografskih aparatov so se sprožili, da bi ohranili na plošči to srečanje z velikima tovarišema.

Med enim zadnjih obiskov na bojišču sta Duce in Hitler s spremstvom vred jedla menažo sredi vojaštva: juho in črn kruh.

Na južnem bojišču je Ducejeva in Hitlerjeva

Nuova serie di vittorie navali

Quattro sottomarini inglesi affondati nel Mediterraneo

Uradno vojno poročilo št. 451. pravi: V severni Afriki je bila poizvedovalna delavnost naših čet in topovsko streljanje proti mehaniziranim sredstvom in položajem sovražnika na fronti pri Tobruku. Britanska letala so priletela ter vrgla bombe na Bengazi in Homs. Bilo je nekaj ranjenih in malo škoda.

V vzhodni Afriki so bili sovražni poskusi proti

posadki Uolchehita in trdnjavi Debarek odbiti že od začetka.

V preteklih dneh so naše službujoče pomorske enote, sestoječe iz podmorniških lovcev s podporo letal mornariškega poizvedovanja v Sredozemlju potopile štiri angleške podmornice. Nekaj ujetnikov je bilo ujetih, med njimi tudi poveljnik ene izmed potopljenih enot. Ena naša podmornica se ni vrnila v svojo bazo.

Zmaga za zmago na Sredozemlju

Štiri angleške podmornice potopljene na Sredozemlju

Il Quartier Generale delle Forze Armate comunica:

In Africa settentrionale attività esplorativa delle nostre truppe e tiro d'artiglieria contro mezzi meccanizzati e postazioni dell'avversario sul fronte di Tobruk.

Aerei britannici hanno compiuto incursioni con lancio di bombe su Bengasi e Homs.

Alcuni feriti e lievi danni.

Nell'Africa orientale tentativi nemici contro il ridotto di Uolchehit ed il fortino di Debarech sono stati stroncati all'inizio.

Nei giorni scorsi nostre unità navali in servizio di caccia sommergibili, col concorso di aerei della ricognizione marittima, hanno affondato nel Mediterraneo quattro sommergibili nemici.

Letalska vojna med Nemci in Angleži

Hitlerjev glavni stan, 30. avgusta. s. Nemško vrhovno poveljstvo pravi v svojem uradnem poročilu:

Poskusi britanskega letalstva, večer napasti zasedeno ozemlje, Kanal in holandsko obalo, so propadli zaradi nemške obrambe. Sovražnik je izgubil 31 letal, med njimi 17 bombnikov. Od teh so lovci in protiletalsko topništvo sestrelili 23, predstražne ladje in mornariško topništvo pa 7 britanskih letal. Ena sovražna lovsko letalo je zbiloh pehotno streljanje.

Britanska letala so v zadnji noči metala rušilne in zažigalne bombe na nekatere kraje zapadne Nemčije. V stanovanjskih predelih so nastale škode na posopjih. Protiletalsko topništvo in nočni lovci so sestrelili šest napadajočih bombnikov.

Stotnik Herman Joppien, imetnik hrastovega lista k viteškemu križu reda železni križ, poveljnik skupine v nekem lovskem odvodu, se ni povrnil s poleta proti sovražniku nazaj po svoji 70. zračni zmagi. Z njim izgubi letalsko orožje enega svojih najdržnejših in najuspešnejših letalcev.

Hrvatski urad za Dalmacijo odpravljen

Zagreb, 30. avgusta. s. Urad za Dalmacijo, ki je bil ustanovljen v prvih dneh hrvaške samostojne države, je izpolnil naloge, ki so mu bile zaupane in bo 1. septembra prenehal z delovanjem.

Mobilizacija poljskih delavcev in zasaga vse žetve v Bolgariji

Sofija, 30. avgusta. s. Vlada je odredila civilno mobilizacijo vseh poljskih delavcev ter hkratu povabila kmete, naj do 1. oktobra izroče pristojnim oblastem vso žetev. Tisti, ki bodo skrbno izpolnili to naročilo, bodo dobili nagrado, drugim pa bodo žito zasegle vojaške oblasti.

Odhod nemškega poslanika iz Turčije v Berlin

Carigrad, 30. avgusta. s. Nemški poslanik von Papen bo v torek odpotoval v Nemčijo z ženo vred. Von Papen se bo vrnil v Ankaru po nekaj dneh bivanja v Berlinu.

Nova sporočila z ruskih bojišč

Zasedba estonske prestolnice Tallina. Sovjeti zažgali trdnjavo Viborg

Hitlerjev glavni stan, 30. avgusta. s. Nemško vrhovno poveljstvo je večeraj o bojih na Vzhodu objavilo naslednje uradno vojno poročilo:

Kakor je bilo javljeno v posebnem poročilu so čete nemške vojske z dne 28. avgusta v sodelovanju z vojno mornarico ter letalstvom zasedle po trdem boju močno utrjeno vojno pristanišče Reval. Na Hermanovem stolpu starega mesta plapolja nemška vojna zastava.

Še istega dne so prodrlle čete nemške vojske do vojnega pristanišča Baltiski Port, ki je bil zgrajen po najmodernejših načelih in so ga zavzele. Več tisoč ujetnikov je bilo zajetih. V naše roke je padlo šest obrežnih baterij in nadaljni nepregledni vojni material.

V vojnem pristanišču Reval je bilo potopljenih 19 prevoznih ladij, ki so bile naložene s četami in vojnim materialom, en rušilec in devet drugih vojskih ladij. Hudo poškodovane so bile: težka križarka »Kirov«, en rušilec in pet nadaljnjih vojskih ladij.

V Finskem zalivu je potopilo letalstvo tri sovjetske prevozne ladje s skupno 13.000 tonami in je zadelo z bombami en rušilec.

Tudi na ostalih delih vzhodne fronte operacije dobro napredujejo.

Berlin, 30. avgusta. s. V dopolnilo večerajšnjega uradnega vojnega poročila javlja nemški poročevalski urad še, da sta estonska prestolnica pristanišče Tallin in Baltisport padla v roke nemškim četam naglo, kakor je bilo treba tudi pričakovati. Sovjeti so zastoj skušali zbežati po morju. Delno se je beg posrečil, toda ti sovjetski oddelki bodo prišli le v nov žep na področju Leningrada. Zasedba Tallina je važna zlasti z ozirom na dejstvo, da je mesto komaj 90 km oddaljeno od finske prestolnice.

Budimpešta, 30. avgusta. s. Iz madžarskega vrhovnega poveljstva poročajo, da se bitka ob Dnjepru zdaj bliža pričakovane zaključku. Nasprotni dela poslednje napore in meče v spopad razpoložljive sile. Ruski protinapadi ne odgovarjajo več urejenemu načrtu. Vsi protinapadi so spodleteli ob odločnem odgovoru zaveznikiških čet, ki so s svojimi prednjimi oddelki že ob Dnjepru. Sovjetskemu poveljstvu se ni posrečilo ustaviti ritma operacij nemških in zaveznikiških čet. Nadaljujejo se izdalo vojno poročilo št. 8.

Ze tri tedne naše letalstvo in protiletalsko topništvo vsak dan bijeta proti sovjetskemu letalstvu uničevalno bitko v izredno težavnih okoliščinah.

skupina potovala v spremstvu oklepni avtomobilov ter protiletalskih baterij na avtomobilih. Tam je Duce prebil zadnji dan in srečal svoje vojake. Na nekem križpotu, kjer so lesene tablice kazale slovanska imena ter vojaška navodila v nemščini, je Duceja pričakoval poveljnik italijanskega ekspedicijskega zbora in nekaj njegovih visokih častnikov. Poročal je Duceju o svojih silah v bližini. Stopil je na njegov voz in mu naglo poročal o dosedanjih operacijah, o veličastni morali in popolni uspešnosti italijanskih čet. Nekaj kilometrov dalje so italijanski oddelki docela motorizirani korakali proti prvi bojni črti, kjer se že bijejo in napredujejo njihovi tovariši.

Mladi bronasti obrazi, jasna lica, iz katerih izžareva moško zdravje. Vojaki in črne srake strmiijo s očmi v Duceja, ki stoji na svojem vozu in zapovrstjo pozdravlja vse častnike, vojake in miličnike. Ob Duceju odgovarja tudi Hitler na pozdrave. Ponosna slovesnost je v tem nemem pogovoru med Mussolinijem in med njegovimi ljudmi. Obratno se proti njemu, kakor se vojak obrača k svojemu poveljniku, to je z vdanostjo in zaupanjem. Tako pozdravljajo v poglavarju tudi svoje oddaljene rodbine, kakor da bi jih vse videli v Duceju, ki je prišel do skrajnih meja Evrope, kjer se oni bore.

Oddelki ekspedicijskega zbora gredo mimo tako veličastno in v tako popolnem redu, da so Hitler in visoki nemški častniki ob Duceju vidno pretreseni od občudovanja in simpatije.

Nato oba voditelja skupaj na mogočnem štirimotorniku še enkrat preletita stotine kilometrov. Tudi zdaj je nazajgrede Duce vodil letalo in vzbujal občudovanje nemških pilotov. Ob koncu poleta je skupina avtomobilov odpeljala Duceja in spremstvo k predsedniškemu vlaku. V petek zvečer se je začela pot v Italijo čez srednjo in jugozahodno Evropo. Od Duceja se je poslovil Hitler z ministrom Ribbentropom in maršalom Keitelom. Slovo med voditeljema je bilo zelo priščno in ob vsej poti je ljudstvo znova kazalo svoje simpatije za Mussolinija.

Vesti 30. avgusta

Francoska vlada je uvedla strogo cenzuro na švicarskimi listi, kar jih prihaja čez mejo.

V Sibeniku je začelo z delom vojaško sodišče. Njegova naloga je, da v Dalmaciji uveljavi načela stroge, toda nepristranske, t. j. rimske pravičnosti. (Stefani)

V vatikanski državi so zvišali družinski doklade in plače vsem uslužbencem sv. stolice. (Stefani)

Predsednik Združenih držav Roosevelt je svojega prvorojca stotnika Jonesa pridelil ustanavljačemu se ameriškem ministru za propagando, ki ga bo vodil zloglasni polkovnik Donovan. (Stefani)

Večeraj je bila v Tokiu izredna seja japonske vlade. Japonski listi pišejo, da bo najbrž prišlo do večjih sprememb v sedanji vladi, ker to zahteva sedanji položaj. (Stefani)

V streljih na Lavalu je razločno videti udeležbo Anglije in njeno zvezo z atentatorji, pišejo španski listi. (Stefani)

Čudimo se, da Romunija še ni našla sposobnega človeka, da bi spravil s poti generala Antonescu. Želimo mu Lavalovo usodo, je dobesečno povedal londonski radio. Na to izjavo pravijo v romunskih političnih krogih, da jo more narekovati samo obupni položaj Anglije, ki se pozna že tudi v tujih oddajah angleškega radija. (Stefani)

Turkotatari z Urals so imeli v prestolnici Mandžurije Mukdenu shod, v katerem so sprejeli izjavo, da se pridružujejo politiki novega reda. Svojo izjavo so poslali japonski, nemški, turški in afganistanski vladi. (Stefani)

Romunska vlada je pod predsedstvom maršala Antonescu imela sejo, na kateri so bila sprejeta splošna načela za pravno in upravno ureditev Besarabije in Bukovine. (Stefani)

Japonska spomenica Ameriki glede Tihega morja

Tokio, 30. avgusta. s. Večeraj popoldne je bilo o izročitvi japonske spomenice Rooseveltu izdano naslednje uradno poročilo:

Admiral Nomura, japonski poslanik v Washingtonu, je obiskal 28. avgusta Roosevelta in mu izročil poslanico ministrskega predsednika Konoja o sedanjem mednarodnem položaju. V spomenici je razloženo japonsko stališče o vprašanjih Tihega morja, ki zanimajo Japonsko in Združene države.

Seja ljubljanskega občinskega sveta

Župan poroča o obsežnih javnih delih v Ljubljani

Ljubljana, 30. avgusta.

Snoči ob 6. je bila redna seja ljubljanskega občinskega sveta. Seja je bila važna zaradi tega, ker je na njej podal mestni župan obsežno poročilo o javnih delih v Ljubljani, ki so bila zadnje čase izvedena, oziroma, ki se še izvajajo ali pa so v načrtu.

Po imenovanju dveh overovalcev zapisnika: gg. Čebina in prof. Dermastje, je

župan dr. Adlešič

prebral obsežno predsedstveno poročilo, iz katerega navajamo naslednje:

Na vdanostno brzojavko, ki smo jo s svoje prejšnje seje poslali Nj. Vel. Kralju in Cesarju, mi je prvi pribočnik brzojavno sporočil naslednjo Vladoarjevo zahvalo:

»L'augusto Sovrano ha accolto con vivo compiacimento i sentimenti rivoltigli dal consiglio comunale di Lubiana anche a nome della cittadinanza e mi affida l'espressione del suo grato animo per il gentile pensiero.«

»Vzvišeni Vlado je z živim zadovoljstvom sprejel čustva, ki mu jih izraža ljubljanski občinski svet v imenu meščanov in me pooblašča, naj izrazim njegovo hvaležnost za prijazno misel.«

Odgovor Duceja

Prav tako mi je pa Nj. Ekselencija Visoki Komisar sporočil Ducejevo zahvalo s temle pismom: »Il Duce mi dà il gradito incarico di ringraziarVi per il telegramma inviatogli in occasione della prima riunione del Consiglio dopo la costituzione della Provincia di Lubiana.«

»Duce mi je dal prijetno naročilo, da se Vam zahvalim za brzojav, ki mu je bil poslan ob priliki prvega sestanka občinskega sveta po ustanovitvi Ljubljanske pokrajine.«

Povečana Ljubljana

Z odredbo Visokega Komisarja so bili dne 2. julija kraji Dolnice, Kamna gorica, Glinice in Podutik priključeni mestni občini Ljubljani. Visoki Komisarjat za Ljubljansko pokrajino je z nadaljnjim odlokom 8. julija odločil, da velja za mestni občini Ljubljani priključene kraje mestni proračun in da se tudi v teh krajih pobirajo iste davčnine kot v mestni občini Ljubljani. V kolikor bi bili potrebni tudi izdatki za te nove kraje, je treba poskrbeti za naknadne kredite ali pa kriti te izdatke z dohodki, ki jih bo mesto prejelo iz teh krajev. Pri tem je bilo še posebej naročeno, da moramo novim krajem posvetiti enako skrb in pozornost kot krajem dosedanjih občine Ljubljanske. Pozdravljamo nove občane ljubljanske občine iz Dolnic, Glinic, Kamne gorice in Podutika.

Župan je nadalje poročal

O občinskih javnih delih

ter poudarjal:

Posebno zadovoljni bodo občani z izboljšanjem naših cest in ulic.

Mestno cestno nadzorstvo je obnovilo makadamska cestnišča v Šiški na Medvedovi, Černetovi in Gasliški ulici, prav tako pa tudi na Mirju za rimskim zidom, nadalje za Bežigradom in Staničevi ulici, enako pa utrjuje tudi cestnišče Ceste na Rožnik. Nadalje obnavlja žalsko cesto in je skoraj popolnoma na novo napravilo Albansko ulico pri pokopališču sv. Križa. Utrdilo bo tudi žalsko in Linhartovo cesto ter razne druge nove manjše ulice v raznih okrajih. Navzile pomanjkanju bencina in gradiva je pa cestnemu nadzorstvu uspelo ohraniti sloves Ljubljane kot snažnega mesta z vzdrževanjem cest, ulic in trgov.

Odsek za ceste je prav dobro uredil v glavnem ceste in ulice mestnega središča, posebno pa na južni strani Kongresnega trga Vegovo ulico, Napoleonov trg, Turjaško in Gosposko ulico od Novega trga do Križevniške ulice ter Emonske ceste. Vse te ulice imajo sedaj makadam natopljen s cestnim katranom iz mestne plaarne in so ta dela že skoraj gotova, da bo naše mesto samo okoli vseučiliške knjižnice letos dobilo 8500 kv. metrov dobro utrjenih ulic.

Naposled smo pa lahko ustregli tudi stari in popolnoma upravičeni želji naših zdravnikov ter zaradi bolnikov zmanjšali ropot in odpravili prah z Zaloške ceste med zdravstvenimi zavodi od cerkve sv. Petra do Sušnika. Lani smo tlakovali tramvajski pas, sedaj pa to važno cesto asfaltiramo, kar bo ne samo v korist bolnikom, temveč tudi prebivalstvu celega vzhodnega dela Ljubljane in njene okolice.

Na zahodni strani mesta pa razširjamo Cesto na Rožnik na 12 metrov od železniškega prelaza pa do Svetlove ulice. Kakor smo doslej napravili od Rožnika pa tja do Šišenskega vrha vabljivo in tudi dobro oblikano zgornjo promenado, sedaj urejamo tudi spodnjo promenado, ko z novo položeno potjo nad drevnico mestne vrtnarje dobi prebivalstvo Rožne doline tudi prav potrebno bližnjico skozi ti-volski park v središče mesta. Z novimi sprehajalnimi potmi in z novo urejeno ter razširjeno cesto vedno bolj odpiramo najprijetnejša sprehajališča in odkrivamo nove mikavnosti, kakršno smo ustva-

Glasbena šola »Sloga« bo poučevala tudi v bodočem šolskem letu solo petje, sviranje na klavir, kitaro in orkestralnih glasbil, osnovno glasbeno teorijo, harmonijo, glasbeno zgodovino ter orkestralno igro, zborovsko petje, mimiko in komorno glasbo. Vpisovanje gojencev bo od 1. do 12., pričetek pouka bo 15. septembra. Ukovina za september bo zaradi krajšega pouka sorazmerno znižana. Ostala pojasnila daje šolska pisarna v Pražakovi ulici št. 19. Ljubljanski dvor, pritrilje.

Pravi filatelisti znank ne lepijo! Edina in polno vredna znanjka je brez prilpke. Zbirajte v vložnih albumih najboljše kvalitete — JOL — ki jih dobite v vseh formatih v knjigarni Janez Dolžan, Ljubljana, Stritarjeva 6.

Pozor pred falsifikati!

Ne pozabite, da po želji ugotovi pristnost okupacijskih znank edini sodno zaprisežen izvedenec Jule Bar in to v trgovini Janez Dolžan, Ljubljana, Stritarjeva ul. 6.

Filatelisti pozor!

Najugodnejše kupite in vnovčite znanke vseh kontinentov do poslednjih okupacijskih znank v knjigarni Janez Dolžan, Ljubljana, Stritarjeva 6.

Romarjem na Kurešček

prilporečamo, da si preostala razpoložljiva mesta v avtobusih nemudoma rezervirajo v trgovinah Ničman, Sfiligoi in Soukal. Poudarjamo, da je teh mest na razpolago samo še zelo omejeno število

rili zlasti z ureditvijo lepega kotička ob kapelici za Čadom.

Tudi Virantov vrt se nam je naposled posrečilo kupiti od države, ker je v prvi vrsti potreben za razširitev Grudnovega nabrežja, da bo moglo tukaj speljati državno cesto na Dolenjsko. Velik del vrta bo pa še ostal ter ga bomo prihodnje leto preuredili in odprli javnosti, da tudi šentjakovski okraj dobi ob svojem najlepšem poslopju prijeten prostor za odhiti odraslih in za razvedrilo mladine.

Naglo se bližamo glavni regulaciji v središču mesta, namreč podaljšanju Šubičeve ulice na Kongresni trg, z njo v zvezi smo pa dobili novo Muzejko ulico ob stanovanjskih hišah Pokojinskega zavoda na nekdanjem nunskem vrtu. S hodniki bo Šubičeva ulica široka 20 m ter so poslopja med Šubičev in Selenburgovo ulico že skoraj podrti. Novi zid nunskega vrta bo kmalu sezidan, narejena je pa tudi že kanalizacija po Nunki, Muzejski in Šubičevi ulici ter speljana pod Selenburgovo ulico in Kongresnim trgov do stare kanalizacije v Wolfovi ulici.

S Šubičev avnenio bo središče mesta dobilo novo zvezo s tivolskimi nasadi, predvsem pa z otroškimi paradižem, kakor po načrtih po pravici smemo imenovati velika otroška igrišča na vsem južnem delu Tivolija.

Centralno otroško igrišče bo pa že omenjeni »otroški paradiž« v Tivoliju, ki spada med največja javna dela v Ljubljani in je v zvezi s preureditvijo vsega tivolskega parka ter vseh sprehajališč med središčem mesta in Večno potjo.

Na Grajski planoti je končana obnova starodavnih okopov in v glavnem tudi ureditev okolice tega častiljivega, v najstarejšo dobo segajočega spomenika ljubljanske minulosti. Letos smo že oleskali tudi še del bližnje okolice grajskega poslopja, predvsem pa prav naglo napreduje obnova severovzhodnega grajskega trakt.

S srečnim začetkom tega velikega problema naše stavbne delavnosti obenem pa z velikim uspehom rešujemo drugi stari in veliki problem mestnih tržnic. Naposled je mojster Plečnik po raznih spremembah izoblikoval sedanjí veliki projekt regulacije in zazidave vsega desnega brega Ljubljane od trimostja pa do Zmajskega mosta s Pogačarjevim in Vodnikovim trgov.

Od stolnice pa do Kopitarjeve ulice, ob vsej Kopitarjevi ulici pa spet nazaj še čez semenišče in velik del Pogačarjevega trga je naš častni meščan univ. prof. Jože Plečnik zamislil v zvezi s stolnico veličastni novi magistrat; njegovo pritičje in veliko dvorišče bo pa služilo za živilski trg.

Prva etapa ureditve tega velikega projekta je zidanje tržnice na bregu reke Ljubljane. Glavna štiri poslopja so že skoraj gotova, začeli smo pa tudi že z zidanjem podaljška do trimostja, kjer dobimo pod cesto tržnico za ribe, ob cesti pa pokrito odprto stebrišče za semenarice in druge prodajalce.

Skrb za prehrano malega človeka

Župan je dalje izvajal:

Tudi v naši občini smo povečali produkcijo pridelkov z razdelitvijo mestnih zemljišč revnim slojem za obdelovanje. V ta namen je gospodarski urad razdelil 15 ha mestnega sveta na 555 parcel po 350–400 kv. m in jih dal po potrebnim velikim družinam brezplačno za obdelovanje. Uspeh te akcije je zelo zadovoljiv, saj že 6 tednov kuhajo družine za kakih 5000 oseb samo na teh njivah pridelani zgodnji krompir. Za malenkostno odškodnino je pa občina odstopila tudi svet na Bokaleh in v Koleziji družstvu »Mali gospodar«, ki ga je svojim članom razdelilo za obdelovanje. Jetnišnici je občina odstopila 27.000 kv. m sveta v svetokriškem okraju, a tudi zasebniki so revnim občanom s posredovanjem gospodarskega urada ali neposredno odstopili mnogo parcel za obdelovanje.

Tudi mestna občina sama je kmetovala v večjem obsegu kot doslej in lahko se pchvalimo z letino, saj bomo na njivah na Fužinah, ki smo jih dobili od Javne porze dela, ter na svojih njivah za Bežigradom in drugje, torej na naši 20 ha veliki kmetiji, pridelali 8 vagonov krompirja in toliko fižola ter drugega sočivja, da ga imajo dosti za sproti in bodo s temi pridelki založeni tudi za zimo vsi mestni socialni zavodi, posebno pa kuhinja v Delavskem domu in v stari cukrarni.

Tako smo doslej sami nabavili in po najnižjih cenah oddali 56.550 kg koruzne moke, 36.405 kg koruznega zdroba, 117.950 kg soržične moke, ki smo je nekaj dobili od Prevoda, 195 tisoč 192 kg fižola, 10.300 kg ješprenja, 7000 kg pšena za kašo, 12.000 kg sojine moke, 81.255 kg ovsa za male živali, socialnim zavodom smo dali 22.827 kg olja, samo za bolnike smo oddali 12.845 kg bele moke, a premoaga smo lani dali 400 ton, pripravljeno imamo pa že sedaj za zimo večjo količino drv in premoaga za najnujnejše potrebe. Prav poseben uspeh smo pa imeli s krompirjem, ki smo ga na mestni stojnici prodali 502.907 kg.

S tem smo zadržali pretirano naraščanje cen v prosti konkurenci, hkrati pa obvarovali prebivalstvo pred pomanjkanjem teh živil.

Po teh skušnjah bomo tudi letos poskrbeli za velike zaloge, posebno krompirja in drugih živil, da jih ne bo manjkalo na trgu, a za masčobe se bo potrudil Prevod.

Prav zaradi stiske nameščenstva in tudi drugih šibkejših slojev smo se tako trudili za pravično razdelitev življenjskih potrebščin ter je naš prehranjevalni odbor dosegel, da je z živilskimi kartami zajamčen enak delež revnim in bogatim. S posebnim razumevanjem Eks. Visokega Komisarja za težke razmere delavstva, nameščenstva in drugih manj premočnih slojev smo dosegli, da so bile 21. junija spet uvedene živilske nakaznice za moko, kruh, riž in testenine. Že junija meseca je mestni prekrbovalni urad razdelil 91.158 teh kart. Število prebivalstva je naglo naraščalo in za mesec avgust je bilo razdeljenih že okrog 95.000 krušnih kart. Enotne krušne moke smo doslej dobili nakazane od Prevoda in jo razdelili 3.850.000 kg in samo po tej ogromni številki naj naša javnost presodi, koliko dela mora zmagovati naš prekrbovalni urad z razdelitvijo kart in živil. Zato pa moram pri tej priliki izreči zahvalo tudi našim trgovcem, ki pri tem zamudnem delu prav mnogo pomagajo. Odkar so uvedene krušne karte, ni več pritožb, ker vsakdo dobi svoj kos res dobrega kruha.

Dne 16. julija je bil pa izpolnjen tudi naš predlog, da smo dobili karte še za mast, slanino, olje in sladkor. Za sladkor je bilo izdanih 85.559 kart, za masčobe pa 85.211 nakaznic, a

za avgust je bilo razdeljenih že okrog 89.000 kart za masčobe in sladkor.

Za znatno izboljšanje pa moramo smatrati tudi racioniranje mesa, da je 9. avgusta prvič vsakdo lahko na knjižico brez truda dobil svoj delež mesa po znosni ceni. Z gostilniškimi gosti, abonenti in zavodi je v Ljubljani sedaj za dohvanje mesa upravičenih okrog 104.000 duš.

G. župan je napovedal, da dobimo s 1. septembrom karte na milo, nato pa je izvajal:

Da bo zagotovljena vsemu prebivalstvu tudi dobava zdravega mleka, se uvaja nadzorstvo nad prodajo mleka in mlečnih izdelkov. Tudi presno in kuhano maslo bo naprodaj samo na masčobne karte, a naše za snago vnete gospodinjice, ki so v skrbah za pralno milo, moram potolažiti z novico, da tudi za pralno milo že 1. septembra dobimo karte.

Že z racioniranjem navedenih živil in življenjskih potrebščin je zajamčena pravična razdelitev, da dobita enak delež revež in bogatin. Toda, določene količine živil niso bile kamo na kartah in niso ostale samo na papirju, temveč je res vsak toliko racioniranih živil tudi lahko dobil. Prebivalstvo z zaupanjem gleda v bodočnost, ker občuti skrb Visokega Komisarjata in uspehe naših prizadevanj za vse prebivalstvo. Dosedanji uspehi naj bodo pobuda k še nadaljnjim ukrepom za lajšanje pomanjkanja in izboljšanje razmer, mi bomo pa storili vse, kar nam nalaga naša vest in dopuščajo naše moči.

Zahvala Visokemu Komisarju

Glavna dela tega centralnega otroškega igrišča bo seveda mogoče dokončati šele prihodnje leto in s hvalečnimi poročam, da je ljubljanska mladina tudi pri teh delih deležna velike dobrote Nj. Ekselencije Visokega Komisarja, ki je iz ljubljane do nje za ureditev tega igrišča in Grajske planote, daroval 200.000 lir z željo, da s temi deli pomagamo tudi nezaposlenim, ki imajo zato res pri teh delih ves čas zaslužek.

Odsek za kanalizacijo, za mostna in vodna dela ima tudi letos ves čas dosti dela, zlasti v svetokriškem okraju, a najbolj je vsa naša javnost pozdravila novi lepí mostič čez Gruberjev prekop, ki ga te dni popolnoma izročimo prometu. Omenim tramvajsko čakalnice s javnim straniščem pred kolodvorom, ki smo ga zaradi zamudnih nabav iz inozemstva lahko šele letos odprli ter pomeni samo prvo točko celega programa za zidanje javnih stranišč po vsem mestu. Po tem programu nameravamo prihodnje leto napraviti podobno tramvajsko čakalnice s javnimi stranišči pred pokopališčem pri Sv. Križu, nato pa pridejo na vrsto stranišča pri Sv. Jakobu, pri Sv. Petru, na Dolenjski cesti, ob vhodu v Tivoli, ob izlivu Gradaščice.

Kakor bomo ta program izvajali postopno od leta do leta, tako izvajamo redno tudi svoj program za zidanje delavskih stanovanjskih kolonij. Tako smo za delavstvo in sploh nam premožnejše sloje ob Cesti v Mestni loži sezidali 25 hiš s 50 stanovanji s priključnimi in tudi z majhnimi vrtiči. Razen teh smo pa pri koloniji ob Cesti dveh cesarjev postavili dve preprosti hišici za štiri družine. S tem smo več kot izpolnili svoj sklep, da vsako leto sezidamo 50 delavskih stanovanj.

Vse socialno čuteče prebivalstvo bo pa z veseljem navdala vest, da so zidarska in tesarska dela za novi Dom onemoglih na Bokaleh že odana in da so podjetniki v torek že začeli s pripravi za ta velika dela. Mestna hranilnica ljubljanska je ob svojih jubilejih zagotovila kredit in omogočila, da bodo prva poslopja že letos

300 letni jubilej Nove štifte na Dolenjskem

Prvo septembrsko nedeljo in na Mali šmaren bodo spominske svečanosti, ki jih bo vodil škof dr. Rožman

Ribnica, 29. avgusta.

Tako malo znan je bil doslej slovenski javnosti ta skriti biser, da skoraj niso našel človeka, ki bi bil Novo štifo kaj bolje poznal. Morda je kdaj slišal, da je tam božja pot in pa — skoraj bolj kot Nova štifa sama — starodavna lipa z utico med vejami. Novo štifo je poznalo sedem fara naokrog, pa skoraj nič več.

Upamo, da bo tristoletnica tega prekrasnega Marijinega svetišča, o katerem smo poročali pred kratkim, ponela njen sloves preko meje teh sedmih fara, da jo bo spoznalo vse slovensko ljudstvo, ki je takih svetišč in božjih poti prav danes najbolj potrebno, ko je najbolj vezano na božjo pomoč in na priprošeno božje Matere Marije, ki kraljuje v svojih malih cerkvicah po slovenski de-

Športne vesti

Zbor slovenskih lahkoatletskih sodnikov — službeno! Za prvenstvo poedincev in moštev, ki ga prireja SLAZ v dnevi 7. in 8. septembra t. l. na Stadionu odrejamo naslednji sodniški zbor: Vrhovni sodnik: geom. Černe, nam. dr. Nagy; vodja tekmovalcev: Hvale, pomočniki: Hafner; časomerilci: dr. Kuhelj, Gorjanc, Grünfeld, Pevalek, Windiš, Trtnik; sodniki na cilju: Kermavner, Vahter, Soukal; sodniki za skoke: Safošnik, Cuderman, dr. Žebot; sodniki za mete: Banko, Polak Peter, Stepišnik Mirko, Smodiš, Rozman; starter: prof. Silvo Černetič; IV. komisija: Cimperman, dr. Bradač, Slamič.

Opozarjamo lahkoatletske klube in atlete na sklep ZSLŠ, da morajo atleti na prireditvah nastopati v enotnem klubovem dresu.

Pozivajo se klubi, da javijo ZSLŠ na naslov: Kavarna Evropa sodniške kandidate, ker se bo v primeru zadostnega tevila pripravnikov vršil v drugi polovici septembra ponoven sodniški izpit. Rok prijav je do 8. septembra.

V bližnjih dneh bodo dobili lahkoatletski sodniki iz vse pokrajine v izpolnitev formularje o osebnih podatkih. Kdor tebor formularja ne bo slučajno prejel, naj javi Zboru svoje osebne podatke in prilži fotografijo v svrhu izdaje legitimacije najkasneje do 5. septembra. Gg. Pevalek, Luin, Sancin Savo in Smodiš naj javijo Zboru svoje naslove. Tajnik.

Samo še teden dni nas loči od največjega letošnjega mitinga, ki bo dal oficijelno ljubljanskega prvaka in najboljši v posameznih disciplinah. SK Planina je včeraj izvedla zadnjo pripravo, na kateri so bili doseženi sledeči rezultati: Tek 60 m: Šušteršič 7,2, Lušický 7,5, Tek 1200 m: Košir 3:10,8. Tek 80 m z zaprekami: Lončarič 13,3. Tek 500 m: Skušek 1:10,8. Tek 110 m z zaprekami: Lončarič 16,2. Tek 150 m: Šušteršič 17,4, Bratovž 17,4. Tek 400 m: Kien 2:48.

v surovem dograjena. Še o pravem času smo pripravili vso za zidanje potrebno opeko, cement in železo, da smo lahko zidarska in tesarska dela oddali ter zato upamo, da bodo poslopja, potrebna za 250 oskrbovancev, gotovo že letos pod streho.

Sledila so poročila odsekov.

Poročilo finančnega odseka in trošarinskega odbora

Poročilo finančnega odseka in trošarinskega odbora je podal prof. Dermastja: Sprejeti so bili naslednji predlogi odseka:

Za zvišanje prejemkov uslužbencev po odredbi Visokega komisarjata se odobri kritje z naslednjimi postavkami: 380.750 Lir, 441.250 Lir, 800.000 Lir ter 38.000 Lir iz raznih postavk, prihrankov in skladov. Sklenjeno je bilo, da se uvede enaka praksa pri določanju družinskih doklad za delavstvo, kakor velja do sedaj za mestno uradništvo, to se pravi, da mora vsak delavec novega družinskega člana prijaviti takoj prvi mesec. Sprejeto je bilo, da se formalno obnovi za to prorač. leto cerkveno konkurenčna doklada v žup. Trnovo v višini 7,6% na davčno podlago. Za izdajo »Knjige Plečnikovih del, ki bo veličala lepoto Ljubljane, se odobri 25.000 lir. Zaradi novih nalog mestnega socialnega skrbstva se odobri kredit 500.000 lir, in sicer 250.000 lir iz raznih postavk mestnega proračuna, 250.000 Lir pa iz dohodkov mestne elektrarne. Določeni so bili manjši krediti za vzdrževanje avtomobilov, za napravo pregradne stene v mestnem vložišču, za kritje stroškov za prehrano pomožne policije v Delavskem domu, za mali razorož pri tehničnem oddelku, dalje za kritje neke podpore društvu »Atenik za zdravljenje slabotnih otrok itd.

Na vrsti so bili razni ugovori, pritožbe in prošnje finančnemu odseku in trošarinskemu odboru. Sprejeti so bili soglasno vsi predlogi poročevalca prof. Dermastje.

Poročilo gradbenega odbora je podal prof. dr. Stele. Njegov predlog o prepovedi zazidanja neke manjše parcele pri Sv. Petru je bil soglasno sprejet.

Točka dnevnega reda o novem pravilniku o porabi plina je odpadla.

Poročilo personalno-pravnega odseka je podal g. Avgust Novak. Zaradi izstopa posameznih občinskih svetnikov iz občinskega sveta je bilo treba posamezne odseke in odbore izpopolniti. Sprejeti so bili vsi predlogi referenta v tem smislu. V prehranjevalni odbor je bil izvoljen na predlog združenja pekov g. Vinko Možan.

Končno je bila sprejeta uredba, ki omogoča kazenske sankcije za prekrške gasilskega reda za mesto Ljubljano.

Nato je sledila tajna seja, ki je obravnavala razne osebne zadeve mestnega uslužbenstva.

Sklepi tajne seje

Glavni sklepi tajne seje so: mestna občina prevzame od kvesture (policije) 10 uslužbenk anagrafičnega (popisovalnega) urada, ker mora skrbeti za popis prebivalstva občina sama. Pogodbenim mestnim uslužbencem in nastavljenecem se priznajo iste pravice kakor pragmatičnim, kar jim je v dobro pri vračunavanju prejemkov in doklad. Sprejetih je bilo pet novih poklicnih gasilcev. Dosedanji mestni profesorji in učitelji večšini so prevedeni v isti položaji, kakor ga uživajo drugi mestni uradniki v isti stopnji. Dosedaj so mestni profesorji in učitelji večšini imeli one pravice kakor državni profesorji. Dalje je občinski svet obravnaval razne druge osebne zadeve, kakor priznanje stalnosti; vštete let, napredovanja, draginske doklade in podobno. Vsi predlogi presonalno-pravnega odseka so bili soglasno sprejeti.

želi in prosi za svoje ljudstvo, za ljudstvo, ki jo imenuje svojo Kraljico, za ljudstvo, ki se s ponosom imenuje Marijin narod.

Jubilejne pobožnosti v nedeljo 7. septembra in na Mali šmaren bodo posvečene Kraljici miru. V nedeljo bo tretjeradni shod iz ribniške dekanije. Sv. maši ob 7. in 11. Pred slovesno službo božjo bo govoril p. Odilo Hanjšek. Popoldne ob 6 bo procesija sv. Rešnjega telesa s prošnjami za mir, nato posvetitev. Na praznik Malega šmarna bo ob 7. nagovor frančiškanskega provinciala o. Gracijana Herica, jubilejno sv. mašo ob pol 11 z jubilejnim nagovorom pa bo imel ljubljanski knezoškof dr. Gregorij Rožman. Popoldne ob 3 bo karmelska procesija, ki jo bo vodil g. škof. Slovesnost se bo zaključila s posvetitvijo.

Sestanek vseh župnikov

iz pokrajine v zvezi s statistiko gibanja ljudstva

Medtem ko podaja ljudski popis stanje prebivalstva na določen dan, pa podaja statistika zakonov, rojstev in smrti naravno gibanje prebivalstva. Ker je bilo ljudsko štetje že izvedeno, pa je bilo potrebno urediti in ostvariti tudi vse potrebne pogoje za dvig naravnega gibanja prebivalstva. Ker pa so v naši pokrajini posli civilnih uradnikov poverjeni cerkvenim oblastem, o brezvercih pa vodijo seznane okrajni glavari in ljubljanski župan, so se zbrali vsi prizadeti (župniki vseh veroizpovedi, okrajni komisarji in ljubljanski župan, v celem okrog 150 ljudi) pred nekaj dnevi v dvorani kina Union, da bi poslušali razlago, ki jo je podal ravnatelj popisovanja pri osrednjem statističnem zavodu v Rimu in označil naloge, ki so jim bile poverjene na osnovi javnih razglasov in katere urejajo razna dela za načrtno zbiranje podatkov o naravnem gibanju prebivalstva.

Sestanek je trajal skoraj tri ure in je bil svojemu namenu ustrezajoč, ker so imeli župniki priliko zahtevati za pojasnila in stavljati vprašanja, na katera je izčrpano odgovarjal ravnatelj za popisovanje in tako zajamčil enotnost tolmačenja, ki je neobhodno potrebno za vsako vrsto vedenja statistike.

Na ta način bo naša pokrajina v kratkem rešila tudi to važno vprašanje statistike, ki so ga vestno rešile tudi že ostale pokrajine kraljevstva.

Vpisovanje vajencev v strokovno nadaljevalno šolo za stavbne obrti na Grabnu bo jutri 31. avgusta 1941 od 8–12. Vajenci novinci morajo predložiti učno pogodbo in zadnje šolsko spričevalo, ostali pa samo lansko spričevalo. Mojstri opozorijo vajence na vpis.

Razne zanimivosti iz sodne dvorane

Obsojen na dosmrtno robijo — Črni dan za navijalce

Ljubljana, 30. avgusta

Prinovačnom je pač še v živem spominu tragična smrt čudaste starke Marije Podpečane, ki je bila delavka pri mestni vrtnariji in je stanovala v mali kolibi mestnega vrta v Trnovem. Dne 5. januarja zjutraj letos so jo našli umorjeno. Na glavo je bila udarjena s topim predmetom, nato pa še zadavljena. Sum za umor je takoj padel na njenega nečaka, 24 letnega krojaškega pomočnika Henrika Podpečana, ki je takrat prišel od vojakov iz Zagreba na dopust in so ga ljudje videli, da je večkrat zahajal k teti, ki ga je podpirala z denarjem. Ljudje so tudi vedeli, da ima stara Podpečanka denar in da drugače živi zelo skromno, edini njen luksuz, kakor pravi neko uradno poročilo, je bil, da si je ob nedeljah kupila časopise.

Mladi Henrik Podpečan je po odkritju umora izginil. Javil pa se je 25. februarja vojaški komandi v Zagreb. Tam so ga zaprli in pozneje odposlali v Ljubljano. Prva razprava je bila pred velikim senatom 20. junija, a preložena, da bi sodišče za drugo razpravo moglo pribaviti razne spise iz Zagreba. To ni bilo mogoče, ker so spisi izginili v onih velikih velikonočnih časih.

Veliki senat, ki mu je predsedoval s. o. s. g. Ivan Brelih, je večerj nadaljeval razpravo proti Henrik Podpečanu, ki je bil obtožen zločina umora iz koristiljubja, za kateri zločin določa kazenski zakon smrtno kazen. Javno obtožbo je zastopal namestnik državnega tožilca g. Bogdan Lendovšek, obtožbenica je bralnil odvetnik dr. Janko Žirovnik.

Obtožbenec je dejanje priznal, zagovarjal se je, da je vse storil v pijanosti in veliki razburjenosti, ko ga je začela teta psovati in mu sramotiti celo njegovo mater. Zvečer prejšnjega dne je bil pri njej. Dala mu je 200 din. Napil se je in je vlak zamudil, ko bi se imel odpeljati nazaj v Zagreb. Vrnil se je ponoči k teti, ki ga ni bila vesela.

Državni tožilec je zahteval smrtno kazen. Branilec je skušal utemeljiti zgolj zločin uboja, češ da je obtožbenec dejanje storil v pijanosti in veliki razburjenosti. Obtožbenec sam je tajil, da bi bil vzletel tudi kak denar.

Veliki senat je Podpečana Henrika obsodil le zaradi navadnega umora, ne pa zaradi umora iz koristiljubja, na dosmrtno robijo.

Črn dan je bil večerj na okrognem sodišču za razne navijalce cen, ki so prodajali mleko in druga živila po višjih cenah, kakor jih je bila določila merodajna politična oblast in so zakrivil prestopke prekoračenja najvišjih cen po členu 7. uredba o cenah z dne 12. marca t. l. Pred kazenskim sodnikom-podjencem na okrognem sodišču so se vrstili peki, ki so pekli lažji kruh in mnoge lastnice mlekarn, ki so

prodajale mleko za več centezimov dražje, kakor je določal uradni cenik. Vsi so bili nepo- gojno obsojeni na zaporne kazni 7 dni in denar- ne kazni v znesku od 50 do 100 lir.

Ljubljansko apelacijsko sodišče je te dni izreklo zanimivo načelno sodbo v pogledu pre- stopkov prekoračenja cen. Jasno in odločno je v tej sodbi prvič naglasilo glavno in načelno mnenje, da so za navijalce cen popolnoma ute- meljene višje in strožje zaporne, kakor tudi denarne kazni. Te kazni so potrebne tudi zato, da ne ostanejo uredbe merodajnih oblastev samo na papirju, marveč da se dejansko strogo izvajajo in se prav na ta način omogoči pravi- lno pobiranje draginje.

Pogojne kazni za navijalce tudi niso pri- merne, kajti prav navijalce so najprej zvito ra- čunali, da lahko navijajo cene in delajo tako večje dobičke, ker bodo itak kot še nekazno- vani pri sodišču prešli pogojne kazni in bodo tako deležni dobre zakon. Apelacijsko sodi- šče jim je prekrizalo te račune.

Vse popreji pogojno izrečene kazni so bile sedaj, v kolikor se je državnih tožilcev pritožil proti pogojnim sodbam prvega sodišča, spreme- njene v nepogojne in bodo morali navijalci lepo sedeti in okusiti ričet.

Kazen za zmerjalce na trgu

Zaradi nedostojnega vedenja, ker sta se neki prodajalec in hčerka neke prodajalke včerajšnji petek dopoldne na živilskem trgu sprla in zmer- jala ter tako obmetavala s kajicami za slive, sta bila oba takoj tudi kaznovana s po 114 lir globe ali v primeru neizterljivosti na 6 dni zapora. Ker je pa prepričala gospodična, je bila tudi za osem dni odstranjena s trga. V splošnem tudi do- slej nismo bili na živilskem trgu posebno natanč- ni z bon-tonom, vendar so se pa zadnje čase v tem pogledu razmere tako poslabšale, da je tako vedenje prodajalk in na žalost tudi marsikaterih kupovalk sramota za ves naš nejni spol. Proda- jalke tako zmerjajo svoje odjemalke poleg obkla- dajo s takimi izrazi, da v Ljubljani ne bi imeli dosti sodnikov, če bi užaljene tožile. Pa tudi med kupovalkami so take dame, da kar navale na kur- nikne in drugo blago, se pri tem sujejo in bi- jejo okrog sebe, da je že marsikatera gospodinja z ljubljanskega trga popolnoma po nedolžnem na- mesto piščančkov ali kumaric za vlaganje, prinesla domov podplutbe in bunke po vsem telesu. Pri tem se pa seveda »popolnoma po naključju« tudi pri- meri, da lastnici piščancev ostane poleg praznega kur- nika tudi prazen žep. Zato pa opozarjamo ku- povalke in prodajalke spet na red na živilskem trgu, naj ne tišče brez potrebe h košaram in ku- rnikom ter naj ubogajo tržne organe, da se takoj vrstijo in mirno nakupijo na trg prineseno blago. Da bodo pa dostojne kmetice in druge prodajalke ter dostojne gospodinjice varne pred žalitvami in izgrezi, opozarjamo obe strani prav resno, da je današnja stroga kazen že druga v nekaj dneh. Te kazni pa so samo začetek, ker bosta odslej policija in tržni organi zaradi reda in tudi zaradi dobrega imena našega žensstva odslej neumiljeno preganja- la nedostojno vedenje na glede na stan in ime ti- stih, ki razgrajajo in delajo nered.

V treh vrstah ...

Mnogo hrupa. Neki ljubljanski mladenič je odromal na deželo. Po nekem časopisu je bila ob- javljena buda vest nekoliko romantičnopustolov- skega značaja. Mladenič se je sedaj zdrav vrnil domov tja na ljubljansko Poljane.

Maline na ljubljanskem trgu. Letos je ljubljans- ki trg prav skromno preskrbljen z malinami. Do- lenjke prinašajo na prodaj le po nekaj košar in še te maline so izbrane. Maline prihajajo navadno iz krajev, kjer je bila letina za nje zelo slaba in ni tam mogoče večji nakup malin za trgovske na- mene. Po raznih krajih je nakup malin organi- ziran.

Ribnica

Zanimiva pisma slovenskega pisatelja in je- zikoslovca o Stanislava Škrabca (roj. 7. prosinca 1844, † 6. vinotoka 1918) so našli v Ribnici. Pisma brani bivši banski svetnik g. Škrabec Stanko, go- stitelj in posestnik v Ribnici.

Voznja preko novega mostu po posutem no- vem cestnem odseku preko potoka Sajevca iz Ribnice je že mogoča.

Požar v žagi pri Kastelu. Pred dnevi je ogenj uničil hišno poslopje, last Letigove družine. Go- reti je pričelo ob 3 zjutraj. Letigovi so trdno spali in so si komaj rešili golo življenje. Hiša je po- gorela do tal. Ogenj se je razširil tudi na gospo- darsko poslopje sosedja Zagarja, kateremu je zgo- relo za 25.000 lir mizarskega lesa. Škodo pri obeh poselnikih cenijo na 90.000 lir. Pri požaru je na- stopilo tudi vojaštvo in pomagalo pri reševanju. Kako je ogenj nastal, ni dognano.

Carbone di legna e legna d'ardere acquistansi. Grandi quantitativi. — Assumiamo rappresentanze. — Scrivere:

Lesno oglje in drva ku- pujemo v velikih količinah. — Sprejemamo zastopstva. Pisati:

Ditta FRANCESCO SIGNORINI, Via Vignati 3, Milano

LIQORE LIKER
STREGA
TONICO JE KREČILEN IN
DIGESTIVO VAM URAVNA PREBAVO

Naročajte
»Slovenski dom«!

Zavetje v pečevju

Vresk je zjutraj v petelinjem svitu obležal, potem, ko se je zman trudil, da bi sam prišel v kuhinjo. Peklensko ga je skelela noga. Od klopi je se pre- trpel do praga, tam pa ni nič pomagalo, da je stiskal čeljusti. Pot mu je lil s čela, hropel je in noga se mu je za- zdela kakor bi ne bila njegova.

Tone ga je slišal in mu pomagal na- zaj na klop. Vresk je dolgo lovil sapo, potem pa dejal:

»Tone! Jaz sem izpregel, zdaj pa ti glej, da se Vreskovino ne bo slabo go- dilo! Prelahke glave si, jaz sem bil v tvojih letih modrejši! Nehaj lažiti po bregeh! Skala ne da kruha in ne pre- redi, dom pa! Šem glej!«

Tone je stisnil pomoljeno, velo, ude- lano, zgrbančeno desnico in od tega dne je bil on gospodar na Vreskovini.

Star Vresk je nekaj časa kazal vo- ljo, da bi sinu sam izbral družico, ki mu bo rodila otroke in skrbela, da bo na Vreskovini spet tak red kakor je bil ves čas, dokler je bila njegova raj- ka žena. Kar espo mu je zaprilo, ko mu je Tone povedal, da ne misli nič pre- birati, ker je že sam izbral, ne da bi vprašal koga drugega. Petračeva Liza! Da bi te! Le zakaj ga je moral Bog tako udariti z boleznijo! Niš prave jeze in moči ni več v njem. Če bi mu bil

to dejal takrat, ko je še čvrsto stal na obeh nogah, — tako bi napovedal temu Tonetu, da bi ga precej minula svojega- glavost in zaljubljenost. Tako pa, on itak ne bo dolgo več, ko nič ne kaže, da bi še kdaj lahko zdrav hodil po Vresko- vini — naj ima, kar si je bil izbral. On bo že potrpeč, čeprav se bodo sosedje dregali s komolci, češ, tak grunt, pa se ženi pri gosti. Sin pa naj gleda po- slej sam, kako bo z njo izhajal. Sicer pa Liza ni v jeziki, kdor jo le kje omeni, pravi, da je pridna in skrbna, pa poštena tudi.

Marsikakšno noč je prebedel, ko se je ubadal s to za Vreskovino novo rečjo. Trpil se je, kako da le more biti tako šibak in popustljiv do sina. Kar tole sem si izbral, pa nobenega drugega ne bom vpraševal, če je prav ali ne, si upa reči.

Gostačeva pride na Vreskovino! Raj- na pa s take bogatije domat

Nazadnje pa se je toliko sprijaznil z mislijo, da je še sam slišal sina, naj gre čimprej na oklice. Tako se njemu vsaj ne bo treba noč in dan preganjati in razmišljati, če se bo sinova izbira ob- nesla ali ne.

Ko sta bila Tone in Liza prvič okli- cana, je zašušljalo po cerkvi.

robo obrne, če kaže, da je pod njim kaj takega, da se drugim ne sanja! so pravi- li po maši.

Star Vresk je šel ob palici, oprt na sina iz cerkve, kakor bi mu bil Bog na- pravil oči take, da lahko gleda samo na- ravnost predse. Ne na levo, ne na desno se ni ozrl. Šel je kakor bi bil sam, če- prav je ob njem šumelo kakor v čebel- njaku.

Gruntarjem ni bilo všeč, da se be- račija pari z bogatijo, reveži pa so bili veseli. Marsikdo je že naskrivaj raču- nal, koliko bo lahko izmolzel na Vre- skovini, če ga bo kaj posebno hudo uda- rilo, da bo lahko šel prosit Liza, Pe- tračeva Liza, ta, o ta je pa že usmilje- nega srca! Veliko jih ji je privoščilo srečo. Vrstnice pa so jo kajpada gledale postrani, češ, kaj neki je Tone našel na njej takega, da si jo je obesil.

O, seveda! Liza zna, Petračeva Liza! Drobno zna hoditi, svetohlinsko zavijati oči, tiho govoriti, urno se sukati doma in na polju, če jo kdo gleda. Pa tudi doma pospravi, kadar kaže, da bo kdo prišel naokrog. Kaj čudnega potlej, če je spetljala Toneta. No, ta bo še zdih- val, ko bo videl, kakšno obledo si je na- kopal na vrati! To mu bo še žal, da se je dal presleptiti!

Tako so govorile njene vrstnice. Sa- ma pri sebi pa si je vsaka rekla: »Ti presneti Tone, zakaj nisi rajši mene? Kaj pa sem jaz slabša ali grša od Lize? Pa tako prijazno sva se spogledovala!« Gospodinja in gospodinja pa so bolj tehtali Toneta. Ko so rekli svoje o Lizi, so se menili naprej bolj o ženini, ki bo gospodaril Vreskovini.

Kje boste dobili pristne
naše domače jaslice!

Zastonj jih boste dobili, ako naročite »SLOVENČEV KOLEDAR«

ki stane za naročnike »Slovenca«, »Slovenskega doma«, »Domo- ljubca« in »Bogoljuba« le 9 Lir in še 2 Liri za pošiljatlvene stroške. Za nenaročnike teh listov bo stal koledar 20 Lir. Jaslice so delo našega znanega akad. kiparja Goršeta. Poleg zanimivega branja, številnih zemljevidov, kjer se odigravajo današnji dogodki, poleg ilustriranega novega prevoda nekaterih spevov Dantejeve »Divine comedie«, boste dobili v jaslicah še prelepo božično da- rilo. Zato ne odlašajte, ampak takoj naročite »Slovenčev koledar« vsi brez izjeme, tako naročniki naših listov, kakor tudi nenaročniki, kajti letos bomo tiskali le naročeno število izvodov koledarja. Koledar naročite pri zastopnikih naših listov v Vašem kraju z dopisnico na upravo »Slovenčevega koledarja« ali pa kar s položnico, s katero plačujete naročnino naših listov! Nakažite tudi naročnino! Najzanimivejša knjiga letošnjega leta bo »SLOVENČEV KOLEDAR«. Naročite ga še danes! »Slovenčev koledar«, Kopitarjeva 6, Ljubljana

Iz Cerkniške doline

Volk sit in koza cela. Prav po tem reku je bilo v sredo skoraj preko vsega dne v Cerknici zboro- vanje zaradi gmajne. To vprašanje je bilo precej pereče za tukajšnje imetnike gmajne, zato so se enkrat sešli in se pogovorili, ali naj se gmajna deli, ali pa naj, kot do sedaj, ostane skupna last. Sicer se je delilo količine izvedlo že pred nekaj leti, pa so ga zaradi tedanjih neveseljih razmer opustili. Sedaj pa je zopet oživelo to vprašanje. Ker pa sta bili med lastniki dve struji, ena, ki je bila za delitev, in druga, ki pa je bila proti delitvi pa je bila v precejšnji manjšini, so dokončno vpra- šanje rešili tako, da se prvim gmajna podeli, dru- gim pa bo ostala v skupnosti in bodo tudi še vna- prej po njej pasli živino. — Tudi se je rešilo spor- no vprašanje zaradi parcele, ki si jo je lastil g. Modic iz Rakeke, pa je bila pred leti skupna last. Ta parcela je sicer po katastrski knjigi res njemu pripadala, po zemljiških knjigah pa je bila še vedno skupna last. Niti prvi niti drugi niso ho- teli odstopiti, sekali so spet eni in drugi. G. Modic je zahteval za odškodnino nekaj nad 7600 lir. Končno se je tudi ta spor tako rešil, da so zado- voljni spet prvi in drugi. Polovica parcele ostane last g. Modice, polovica pa skupna last, a od od- škodnine je g. Modic odstopil. — Tako se je rešilo vprašanje, s katerim je bilo prizadetih in zainte- resiranih precej gospodarjev.

Ljudska statistika. Ob priliki popisovanja se je izkazalo, da je na področju cerkniške občine 789 družin, s skupno 3773 prebivalci, od tega je moških 1874, žensk pa kar 1899. Torej so pri nas ženske v premočil.

Ljubljansko gledališče

DRAMA

Začetek ob 20.

Sobota, 30. avgusta: »Nenavaden človek«.

Premiera. Izven.

Nedelja, 31. avgusta: »Nenavaden človek«.

Izven.

V soboto bo uprizorila naša Drama prvič delo hrvaškega dramatika Gena R. Senecića, »Ne- navaden človek«. Sodobno dejanje odkriva pokvar- jenost današnje družbe. Zasedba vlog je sledeča: Avgust Tonković, upokojeni železniški sprevodnik — J. Kovič; Ančka, njegova žena — Starčeva; po- krovitelj družstva »Srce za siromake« — V. Skrbin- šek; tajnik — Verdonik; manikerka — Rasberger- jeva; policijski komisar — Nakrst; 1. novinar — Košič; 2. novinar — Košuta; gospod v sivem tren- cheatu — Malec; detektiv — Rasberger; želez- niški nosač — Blaž; mladi kostanjar — Raztresen; stražnik štev. 197 — P. Kovič; sobar — Malec. Delo je prevedel in zrediral J. Kovič. Opozarjamo na začetek predstave, ki bo drevi ob 19.30. Konec je po 21.30.

Širite najboljši slovenski
popoldnevnik »Slov. dom«

Koledar

Danes, sobota, 30. avgusta: Roza Limb.

Nedelja, 31. avgusta: 13. pb. Rajm.

Obvestila

Nočno službo imajo lekarne: mr. Leustek, Resljeva c. 1; mr. Bahovec, Kongresni trg 12 in mr. Komotar, Vič-Tržaška 48.

Nedeljsko zdravniško dežurno službo bo imel od sobote od 20 do ponedeljka do 8 zjutraj mest- ni zdravnik dr. Debelak Gvido, Tyrševa ce- sta 62, telefon 27-29.

Pouk vseh orkestralnih inštrumentov je vpe- ljan na šoli Glasbene Matice ljubljanske poleg vseh drugih glasbenih predmetov. Starše posebno opozarjamo na pouk orkestralnih inštrumentov, saj nudi godba danes marsikomu dober in stalen kruh. Novo šestdeseto šolsko leto na šoli Glasbene Ma- tice se bo pričelo s septembrom t. l. in se vsi vpi- sovanje v dnevi od 1. do 4. septembra dnevno od 9 do 12 in od 15 do 17. Vse podrobnosti daje pi- sarna Glasbene Matice, Vegova ulica št. 7.

Vpisovanje vajencev na obrtnih nadaljeval- nih šolah v Ljubljani bo v nedeljo, dne 31. avgu- sta 1941 dopoldne pri upraviteljih posameznih šol.

Vsem profesorjem, učiteljem meščanskih šol in učiteljem ljudskih šol, ki so se preselili v Ljubljansko pokrajino. Reči križ obvešča priza- de v zvezi z notico, ki je bila že objavljena, da se morajo prosilci obračati za zaposlitev na stro- kovno-nadaljevalnih šolah in trgovsko nadaljeval- nih šolah le na VIII. odd. Visokega Komisariata. Glede zaposlitev na privatnih gimnazijah, učite- ljiških in drugih šolah, naj se pa obrnejo direk- tno do upraviteljev in ravnateljev teh zavo- dov, ki predlagajo IV. odd. Visokega Komisa- riata posamezne zaposlitve.

Glasbena akademija in srednja glasbena šola. Vpisovanje na drž. srednjo glasbeno šolo začne 1. in traja do 15. septembra, dnevno od 9—12 in od 15—17 (za nove gojence od 1. do 15. septem- bra). Na srednji glasbeni šoli se poučujejo sle- deči predmeti: harmonija, kontrapunkt, solopetje, klavir, orgle, violina, čelo, vsa pihala in trobila ter operna in dramatična umetnost. Pojasnila gle- de vpisa brezplačno v pisarni Glasbene akademije (Gosposka glede vpisa brezplačno v pisarni Glas- bene akademije (Gosposka ul. 8).

Absolventi srednjih šol, ki se nameravajo posvetiti glasbi ali dramatični umetnosti dobe po- trebne informacije pri rektoratu Glasbene akade- mije, Gosposka ul. 8.

Seznami davčnih osnov za soboslikarje, ple- skarje, črkoslikarje, mizarje, fotografe, pralnice, litografe in akcidenčne tiskarne so razgrnjeni do 11. septembra t. l. seznami davčnih osnov briv- cev, frizerjev, podobarjev, rezbarjev, pozlatarjev, izdelovalcev bičevnikov, torbarjev, sedlarjev, metlarjev, ščetarjev, usnjarn, kolarjev in kozmetič- nih delavcev pa so razgrnjeni do 12. septembra v vratarjevi sobi v pritličju leve hiše mestnega ma- gistrata. Vabimo davčne zavezance, da si seznane davčnih osnov ogledajo.

Tri dni so se veselili. Godci so igrali, da so jim omahovale roke. Vina je bilo toliko, da bi se povabljeni lahko umi- vali v njem! Pa jedač! Leta in leta so se pravili potlej, kadar so hoteli pove- dati, kako imenitno je bilo kje, da je bilo tako kakor na oheci pri Vreskovih.

Gostje niso imeli drugega ljubega de- la pod soncem tri dni in tri noči kakor jesti in piti. Kdor je omagal, se je na- slonil za uro ali dve in naspal, da drugi še zapazili niso, kdaj ga je zmanjkalo. Potem pa je spet začel skraj. Ponoči so nekateri pili in jedli kar naprej, da- leč je odmevalo vriskanje po spehilih ste- nah, drugi pa so za nekaj uric zamežali kje v senu ali v hiši, ali pa so se raz- prostirli kar tam zunaj pod jablani, dokler jih ni segnal mraz, da so se šli spet segret.

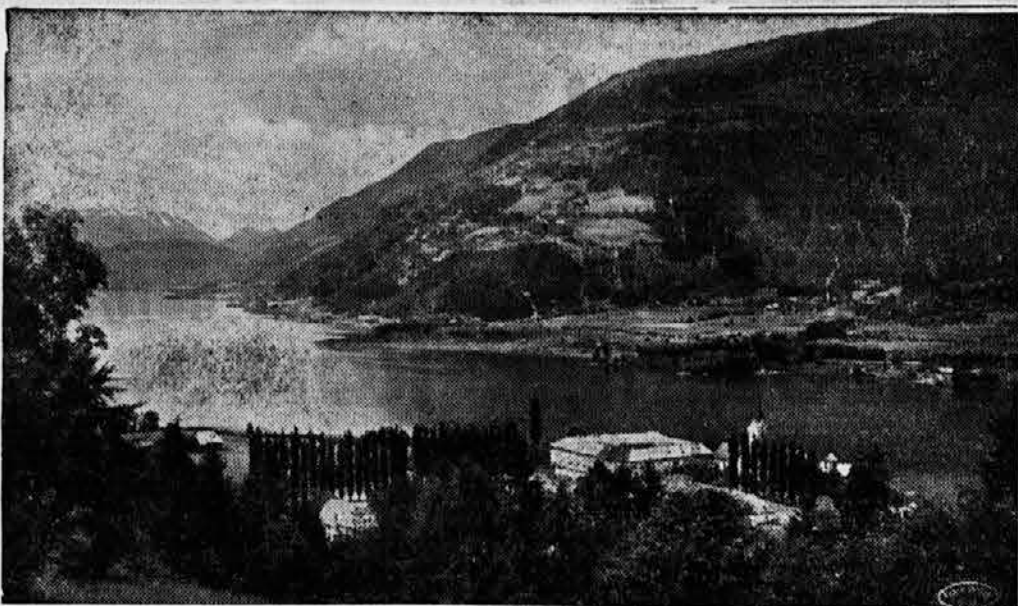
Hvala Bogu, da je vse srečno v krajele, je dejal stari Vresk, ko je od- šel tudi zadnji gost. »Še en dan, pa bi ogleš!«

In na Vreskovini se je spet začelo vsakdanje življenje — pa vendarle mogoče drugače, z novo gospodnjo.

Stari jo je molče gledal pri delu, grbančel čelo in se delal, ko da mu ona še na mar ni, ampak da ima kup dru- gi skrb. Rekel pa ni nič.

Liza je delala pridno kakor je bila vajena od mladih nog. Še bolj se je gna- la kakor doma, tako da ji je Vresk en- krat — prav gotovo, da je že minil me- sec od poroke — rekel, naj vendar tudi najde čas za počitek.

(Dalje prih.)

Osojsko jezero s samostanom Osoje, osrednje prizorišče našega novega zgodovinskega romana iz 11. stoletja slovenske zgodovine »Osojani«. Roman bo začel izhajati prihodnji teden.

Poročni obredi na Japonskem

Tri dni pred poroko prenesejo v slovesnem sprejemu vso nevestino balo v ženino hišo. Balo nesejo v zabojih, omarah in košarah z grbom družine moške v delovnih oblekah. V prejšnjih časih je bil ta sprejeto navadno ponoči, zdaj pa navadno podnevi ali proti večeru. Če je družina odličnejša, je sprejeto zelo velik. Sosedje pridejo gledat, koliko nosačev je bilo treba, da so prenesli vso balo.

Zahteve za nevesto so zelo velike. Prinesti mora na svoj novi dom vso opremo. Ne samo lastno obleko, ampak tudi omare, posteljo, posodje in orodje, da dobi mož tudi vse, kar bosta v zakonskem življenju rabila. Možu ni treba za nobeno stvar skrbeti. Po pravici torej lahko pravi japonski pregovor: Tri hčere spravijo očeta na boben.

Vino
CHianti
Mario Piccini, Poggibonsi (Siena, Italia)
Il migliore! // Najboljše! — Zahtevajte ga na prvem mestu!

Praška domača mast

ČISTI IN ZDRAVI RANE
DOBI SE V VSEH LEKARNAH
27 T R. d. št. 2/41

CORA
TORINO • 1835
CORA - CORA
l'aperitivo di gusto moderno.
Si prende con seiz.
aperitivo modernega okusa.
Pija se s sodavico.

Nasprotno pa ni treba nevesti prinesti v hišo nobenega denarja. Tudi bogate družine ne dajejo denarja, ker to ni navada. V ženini hiši sprejmejo sprejeto balo z velikim veseljem in častjo. Tu zastopnik neveste, ki vodi sprejeto, povabi vse družinske člane na slovesnost. Končno vsem postrežejo z riževim žganjem. V mnogih krajih razstavijo balo, da si jo sosedje in sorodniki lahko ogledajo. Po bali ne ocenjujejo samo neveste, ampak tudi položaj družine. Zaradi tega pripravijo balo z veliko skrbnostjo. Mnogi si izposodijo denar, da se ne dajo v zobe sosedom in sorodnikom.

Japonska poroka nima nič verskega na sebi. Glavni obred je v tem, da peljejo nevesto v ženino hišo. To se zgodi navadno pozno zvečer. Nevesto sprejmejo v ženino hišo starši in dva posredovalca. Nevestina obleka je že od nekdaj natančno določena. Okrog čela ima pritrjen bel trak, ki naj skriva nevestine rogove, to je rogove ljubosumnosti. Na Japonskem je ljubosumnost zelo razširjena pri ženskah, kajti mož ostane tudi še v zakonu prost in dela kar hoče, žena pa mora molčati. Bela obeza na čelu naj pove, da ta nevesta ni ljubosumna.

Ko pride nevesta v hišo, se zberejo v najlepši sobi starši obeh ter posredovalci. Nato prinese deklica na podstavku tri kozarčke, ki so postavljeni drug v drugega. Ženin vzame vrhni kozarček in deklica nalije v treh presledkih vanj riževga žganja. Ženin izpije žganje v treh požirkih. Potem vzame isti kozarček nevesta in stori enako. Nato se zgodi z drugim kozarčkom enako, le da ga najprej ponudijo nevesti. Tretjega pa spet prvi izprazni ženin. To pije imenujejo san-san-kudo, to je trikrat tri devetkrat. To je glavni obred poroke.

V prejšnjih časih nevestini starši niso prišli na dan poroke v ženino družino, ampak šele naslednjega dne. Pitje žganja pomeni približno isto, kar je mirovna pipa pri Indijancih. Tudi obe rodovini se s pitjem žganja pobratita. Najstarejši iz ženinega rodu sedi najstarejšemu iz nevestinega rodu nasproti in tako naprej. Japonska poroka se ne izvrši samo med ženinom in nevesto, ampak nekako med obema družinama. Vsi morajo soglašati, drugače poroka ni veljavna.

V novejšem času se seveda več tako strogo ne drže starih izročil. Mnogi Japonci se že poročajo tudi proti volji svoje rodovine. Prejšnja poroka s privolenjem vse rodovine pa je bila večkrat proti volji obeh poročencev. Pogosto je imel mož še druge žene izven doma, toda žena je morala molčati in prenašati, če je hotela veljati za krepkosto. Če pa nevesta moževim staršem ni bila všeč, je morala proč, četudi jo je mož imel rad, kajti v japonski hiši ni moževa žena gospodinja, ampak tašča. Ta je vse-mogočna in čisto prava nasilnica. Mladi mož se je moral ukloniti svoji materi, če ni hotel veljati za človeka brez spoštovanja do staršev, kar je veljalo na Japonskem za velik zločin.

Dan po poroki je tudi praznik. Nevesta se seznani z znanci in prijatelji družine. Tretji dan pa nevesta obišče hišo svojih staršev v domači vasi. Spremljajo jo ženini sorodniki. Ženin ne gre z njo. Naslednji dan pa pride k nevestinim staršem še ženin, ki ga nato predstavijo vsem nevestinim sorodnikom in znancem. Ženin ostane čez noč pri nevestinih star-

ših, potem pa se vrne mladi par skupaj na svoj novi dom.

Po tem obisku pri starših se šele začne za nevesto pravo zakonsko življenje, to se pravi, od tedaj naprej ne sme več kar tako z doma. Za mnoge žene je tisti obisk po poroki zadnji dan za več let. Nevesta je s tem ločena od svoje družine in je zanj kakor mrtva. Spodobnost zahteva, da se tudi starši ne menijo več za svojo poročeno hčer. Danes pa seveda ti običaji

Naberimo si zdravilnih zeli — za potrebe zimskih dni

Dostikrat gremo ob nedeljah popoldne na izprehod v okolico in bi lahko med potjo nabrali brez števila zdravilnih zeli, da jih imamo ob potrebi pri roki.

V mesecu avgustu nabiramo med drugimi lahko tudi sledeče zdravilne rože, ki so najbolj znane in jih največkrat rabimo: češmin, dobro misel, gladež, jetičnik, plahčica, špačko in tavžentroža.

Cešmin — berberis vulgaris je grm, ki ga vsakdo pozna. Od njega nabiramo rdeče, grozdaste plodove, korenino in skorjo. Jagode zdravijo boleznj vranice in jeter. Obara iz korenin pa poleg tega še zlatenico in čisti črevo. Čaj, ki ga pripravimo iz jagod in listov je odlično zdravilo za krobut. Češminov sok pa je izvrsten lek za pljučne bolezni in izbija vročino.

Dobra misel ali divji majaron — origanum vulgare raste po suhih travnikih, grmovjih in ob robovih gozdov. Cvetovi, ki so združeni v lataste pakobule so škrlatasti ali belkasti in močno diše po majaronu. Nabiramo kar celo zel. Čaj krepča in omehčuje katarje in se priporoča pri trebušnih krčih. Dr. Kahnt priporoča čaj iz divjega majarona pri jetiki, krčih in božastji in pri katarju dihal.

Gladež — ononis spinosa je tista hudobna rastlina, ki raste po travnikih in nas tolkokrat zbode s svojimi ostrimi, dolgimi trni. Cvete rožnato rdeče od junija do septembra in tvori grozdaste razcvetaje. Od gladeža uporabljamo le koreniko, ki pa je silno zdravilna. Čaj iz te korenike žene na vodo in učinkuje izvrstno pri katarju mehurja in pri vodenici. Tudi pri revmatizmu, putiki in pesku v mehurju nam izbornu služi.

Jetičnik — veronica officinalis je kosmat plazec plevel, ki raste po sončnih gozdnatih jasah in po pašnikih. Cvetovi, ki so majhni in svetlo modri. Čaj te rastline ugodno vpliva pri katarju, kašlju in pljučnih tvorih. Ime pa ima odtod, ker je znano ljudsko zdravilo proti jetiki. Radi posebnih snovi, ki jih ta rastlina vsebuje jo rabimo za zdravilo pri žledčnih boleznih, migreni in navalu krvi v glavo. gletičnikov balzam za rane se rabi pri kroničnih kožnih boleznih, svežih opeklinah in ranah.

Plahčica ali hribska resa — alchemilla vulgaris je prastaro zdravilo, ki je vsa znanstvena medicina ni mogla odpraviti. Raste po gorskih pašnikih in travnikih in ob gozdovih. Rastlina daje moč in pospešuje presnavljanje. Notranje se rabi za okrepitev maternice, za krvotoko, drisko in grizo ter sladkorno bolezen in vodenico. Zunanje pa jo rabimo za obkladke na tvore in rane. To je ena najzdravilnejših naših rož.

Špačka ali baldrijan — valeriana officinalis je rastlina, ki je večini znana. Korenine imajo mnogo eteričnega olja ter veliko kislino, ki pomirujoče vplivajo na naše živčevje. Čaj iz korenine pijemo pri nervozni nespečnosti, oslabelosti in krčih srca, pri krčih sploh, pri nervoznem razpoloženju, hipohondriji in histeriji, nadihu in božastji migreni

boli ali manj izginjajo. Večkrat si jemljejo neveste tudi ob tako daleč, da je nevesti nemogoče obiskati svoje starše.

Moderna Japonska je dežela zakonskih ločitev. Mnoge neveste že takoj po obisku pri starših ne marajo več v ženinov dom. Ločitev je na Japonskem lahka in razlogov za ločitev je priznanih mnogo. Prav za prav ima samo mož pravico, da se loči. Žena po starih japonskih določilih ni imela pravice do ločitve.

Športni drobci

Argentinci in Braziljanci že poročajo o bodočem nogometnem svetovnem prvenstvu l. 1942. Kakor kaže, pravijo, ne bo moglo biti prvenstvo odigrano v Evropi in zato se oba naroda že zdaj potegujeta, kdo izmed njiju bo prireditelj.

Šest najboljših atletov USA je pravkar odšlo na gostovanja v Južno Ameriko. Med njimi je tudi znani tekač čez zapreke Wolcott, ki ima svetovni rekord na 110 m zapreke v času 13 sek.

Najboljši Amerikanci na 400 m so: Klemmer 46.0, Kerns 46.1, Bourland 46.1, Diebolt 46.4.

Več nagrad kot tekmovalcev je bilo razpisanih na nekem lahkoatletskem tekmovalstvu na Holandskem. Nagrad je bilo 39, tekmovalcev pa je bilo le 33.

Na Finskem sta se prvič srečali na zelenem polju finska in nemška vojska reprezentanca. Zmagali so Finci s 3:2. Finski mornarji pa so zmagali kar s 5:2. Finski mornarji so imeli v svojem moštvu tudi nekaj državnih reprezentantov, kakor: Karjagin, Rehta, Svansson in še dr.

Argentinska nogometna reprezentanca bo 12. oktobra igrala meddržavno tekmo s Španci v Madridu. Tudi drugi narodi se že potegujejo za srečanje s slavni Argentinci.

Hrvatski odposlanec na beneški tekstilni razstavi. Beneška razstava avtarkičnih umetnih tkanin je že nekaj dni odprta. Deležna je bila velikega zanimanja od strani domačinov kakor tudi tujcev. Med drugim jo je obiskal poseben hrvatski odposlanec, ki si je ogledal izdelke iz umetnih tkanin, posebno pa industrijske naprave za izdelovanje umetnih tkanin. Hrvatska vlada misli na svojem ozemlju pospeševati z vsemi razpoložljivimi sredstvi ustanavljanje tekstilnih tovarn za umetna vlakna, posebno še, ker ima veliko gozdov, največ pa v Bosni. Razen tega bo največja italijanska tekstilna tvrdka za pridobivanje umetnih tkanin »Snia Viscosa« ustanovila svojo podružnico na Hrvatskem in bo kmalu začela z urejanjem svoje nove tovarne.

Mož, ki je veliko skusil...

je bil Peter Grmar, oseba ki igra važno vlogo v našem novem romanu v slikah, ki se imenuje »Zalost in veselje«. Roman, prvi te vrste v naši izvirni književnosti, hkratu pa napet in zanimiv, kakor zlepa ne kateri, bo začel izhajati v našem listu v začetku prihodnjega meseca. Opozorite nanj svoje znanke, da si s septembrom naroče naš list, ki velja mesečno samo 6 lir.

G. L. Bonelli:

Črni križar

Zgodovinski roman

IX. poglavje.

Zavzetje Jeruzalema.

Tankred je pustil v trdnjavi majhno posadko, pod poveljstvom Davida da Courtrai, sam pa se je z vso četo vrnil k ostali armadi, ki se je vedno bolj bližala Jeruzalemu.

Zaman se je vrlj vojskovodja trudil, da bi prepričal črnega križarja, da bi se mu pridružil.

»Dobri moj Tankred, sedaj ko veste moje ime, vam je gotovo razumljivo, zakaj nočem in tudi ne morem vrniti se k ostalim križarjem,« je dejal Črni križar, ko se je poslavljaj od junaškega poveljnika. »Gotovo se še spomnite Gotfridovih besed, katere je izrekel v taborišču pri Antiohiji. Bodite pa prepričani, da se bova zopet videla na obzidju svetega mesta. Tam se bom, če Bog da, znova boril z ramo ob rami s svojimi nekdanjimi bojnimi tovariši.

Tankred mu je molče stisnil roko. Ob slovesu pa mu je dejal:

»Bog naj vas čuva, moj dragi prijatelj in naj nam nakloni milost, da bi mogli prav kmalu skupaj poklekniti v svetišču božjega groba.«

Nekaj minut pozneje se je četa, na čelu katere sta jezdila Tankred in vojvoda Alan naglo pomikala v smeri proti Lidi, medtem ko se je Črni križar s svojimi zvestimi in z nad sto drugimi vojščaki, ki se niso hoteli ločiti od skrivnostnega viteza, odpravil v smeri proti Jordanu.

Tankred in Alan sta s svojimi ljudmi dospela v Lido prav isti dan, ko so jo križarske čete zavzele. Gotfrida sta našla v njegovem šotoru.

»Torej?« je vprašal, ko je odslovil nekaj kristjanov, ki so se mu prišli zahvaliti za osvoboditev mesta in za desetino plena, ki so ga križarji odvzeli Saracenom in razdelili med krščanske meščane.

»Vse je šlo po sreči!« je poročal Tankred. »Vojvoda Alanski je z lahkoto razpršil Hasanovo četo po kratkem boju, v katerem je šejk sam našel smrt skupaj z najboljšimi svojimi vojščaki. Mabrukovo trdnjavo smo zavzeli. Sedaj jo čuva David du Courtrai s stotino naših ljudi. Nobene nevarnosti ni, da bi jo mogli Saraceni znova zavzeti.«

»A Črni križar?«

»Usmeril se je proti Samariji. Obljubil mi je, da se nam bo pridružil, ko bomo napadli Jeruzalem. Sloves o njegovih junaških dejanjih brez dvoma ni manjši od njegovega junaštva. Imel sem priliko opazovati ga v boju. Gotovo ni manjši od najbolj junaških viteзов v našem taboru.«

»Ta pohvala z vaše strani vzbuja v meni še večjo željo, da bi ga čimprej spoznal. Kdo neki je?«

Tankred se je nasmehnil.

»Oh, gospod Gotfrid! Če bi vedeli, kdo je, bi se gotovo zelo začudili. In prav vi ste ga...«

»Ali ga torej poznate?«

»Brez dvoma! Pa tudi vam ni neznan.«

»Ime, gospod Tankred, ime!«

»Nikakor vam ne morem ustreči. Občutil sem mu, da nikomur ne izdam njegovega imena. Ostati hočem mož beseda. Vendar pa bo prišel čas, ko boste tudi vi izvedeli za njegovo ime. Na dan, ko bomo zavzeli Jeruzalem, bo med nami.«

»Naj bo torej! Počakam do takrat. Izvedel sem, da prihaja iz Egipta vezir Afdal z močno armado Saracenom na pomoč. Pohiteti moramo, da zavzamemo Jeruzalem preden dospe ojačen.«

»Kdaj odrinemo?«

»Takoj jutri, v zgodnjih jutranjih urah. Vaša četa naj odide kot prva proti Ramli. Od tam do Jeruzalema je samo še šestdeset milj in z lahkoto boste od tam čuvali napredovanje naše armade.«

»Prav. Takoj grem obvestiti svoje ljudi, da bodo pravočasno pripravljeni.

»Bog naj vas čuva, gospod Tankred!«

Druro jutro se je krščanska armada dvignila že na vse zgodaj in krenila proti Ramli, katero je brez težav zasedla in se nato usmerila proti Emavsu.

Ko so dospeli do tega mesta, ki je ob času Makabejcev bilo zelo cvetoče, sedaj pa je propadlo, jim je prišla nasproti truma kristjanov iz Betlehema prositi pomoči.

Tankred, ki je bil vedno pripravljen, da odhiti na pomoč zatiranim, je nemudoma krenil s tristo vojščaki proti Betlehemu in ga zavzel sredi noči, prav ob istem času, kot se je nekoč tam rodil Zveličar in so njegovo rojstvo angeli oznanili pastirjem iz Judeje.

Ko se je zdanilo, se je križarska armada bližala svetemu mestu. Prav kmalu se je pred očmi navdušenih vojščakov prikazalo mesto, razsvetljeno s prvimi žarki vzhajajočega sonca.

Globoka ginjenost je prevzela srca vseh ob pogledu na mesto, po katerem so tako dolgo hrepeli. V hipu je bilo pozabljeno vse trpljenje, katerega so prenašali s krščansko vdanostjo. Poplačani so bili vsi napor, vse žrtve. V srečih vseh, od prvega poveljnika, do zadnjega vojščaka, je bila neizmerna hvaležnost do Boga, da jim je dal dočakati ta veliki dan. Ni bilo treba nobene povelja; kolena vseh so se kar sama upognila in iz globine src se je dvignila zahvalna pesem.

Medtem se je Črni križar vzdolž reke Jordana bližal Mrtve-mu morju. Ko pa je videl, da je tukaj vsa pokrajina zapuščena in da so jo Saraceni opustošili, preden so se zatekli v Jeruzalem, se je tudi on usmeril tjakaj.

»Vse okrog nas je opustošeno in vse vaš so požgane,« je dejal Andrej; »nobene nevarnosti ni, da bi se srečali s saracenskim oddelki.

»Prav ima,« je odvrnil Črni križar. »Zato pač nima pomena, da se mudimo tukaj; pojdemo proti Jeruzalemu. Ko dospemo do Oljske gore, bomo že videli, kaj je storiti.«

Vzpodbodel je konja in krenil s svojo četo ob reki Uadi Debr navzgor. Dospeli so do Oljske gore brez najmanjših ovir.